

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Morbo affectus, magna animi consternatione ab Episcopis ad se accersitis Consilium ac modum reconciliationis cum Ecclesia exquirat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

IV. Leonis X. Bulla seu decretum quo Henrico Desfontis Fides titulus tribuitur.

V. Mores & ingenium Henrici VIII. regis.

VI. Monumentum eius memoriae à Cardinali Polo constructum.

QUUM huius quoque novae Catharinae tardium Henrico obrepisset, redijt ad mores suos, nec contentus sacrilegijs, caedibus, devastationibus, incastibus, nec satis habens, Ecclesiae bona expilasse, omnia quaecumque potuerat, iniustissime depradasse, Monasteriorum etiam plumbum, & lapides, & ligna vendidisse, thesauros Reliquiarumque arcas diripuisse, & Martyrum cineres vento commisisse quinimmo parum existimans, ex insatiabili opum cupiditate populum suum novorum vestigalium impositione exhaustum, aestimatis subditorum suorum bonis, eorum bonam partem ad se rapuisse, ad subueniendum luxui & stultissimis erogationibus suis moneatam, per summam iniquitatem adulterasse: his, inquam, rebus omnibus nondum exfatiatus non modo Anno 1545. VIII. Cal. Decembris, ex omnibus censibus annuis totius Angliae tam Decimam quam Quintamdecimam sibi solvendam instituit, verum etiam potestatem summam accepit in Prochotrophia & Xenodochia, in omnia etiam Nosocomia, Seminaria & studiosorum Collegia, & in omnes denique Missarum fundationes, adeo ut nihil iam superesset ab eius tutum libidine. Et hic quidem Henrici adversus Ecclesiam furoris ultimus impetus fuit. Cruditatis vero suae postremum exemplum edidit in Thomam Hauardum Norfolkiae Ducem, equitem auratum iam senio confectum, perpetuis carceribus adjudicatum: tum Henricum Surriae Comitem, securi percussit, quorum utriusque opera in omnibus bellis, patris vero etiam in peruersis suis consiliis promovendis, usus fuerat. In quo parem eventum fortitus est cum reliquis, quos vidimus, ut Henrico se probarent, patris maxime omnium detestabilibus sceleribus in maximas calamitates & ignominiosam mortem incidisse, ut Volfaum Cardinalem, Annam Bolenam, Grajum, Careum, Huttonum, Thomam Georgiumque Bolenos, Cromwelum: & infra videbimus Cranmerum Cantuariensem Archiepiscopum, qui contra Serenissimam Catharinam sententiam pronunciauerat, à Maria Catharinae filia, iustissimo iudicio flammis tradi:

ut intelligatur, poenam coelitus decretam, a nullo cuitari posse, sed ferius ocyus quibusque digna factis praemia reponi, Quin etiam postea, rerum potiente Elisabetha, illius quem diximus, Surriae Comitis maior natu filius Thomas Hauardus postquam in evertendo bono publico Regni Anglici, & extirpanda Religionis Catholicae memoria quantum potuerat allaborasset, tandem ipse quoque existimationem vna cum vita, publico affectus supplicio, amisit, Sed quum omnes fere, qui Henrici libidinibus manus administras praebuerant, per ipsius Henrici manus Deus puniisset, ad extremum etiam ab ipso poenas repetere eidem est visum, ut intelligeret, quam sit forte brachium Domini: & ut pateret nunquam quemquam per aliena mala ad sincerum bonum peruenire, & quamvis per diuersa intervalla eundem tamen omnibus finem instare.

II. Henricus igitur in morbum incidit, quo etiam extinctus est. Haec illi turpissimarum voluptatum, quibus animam suam inquinauerat, pendenda vsura fuit. Iam qui toti modo ruinam minitabatur, qui ipsi etiam caelo machinabatur interitum, qui indomitus, inuitus atque adeo omnibus formidabilis fuerat, eum ecce momento temporis superatum, prostratum, & duobus aut tribus paroxysmis paene oppressum! Morti vicinus, in magno conijcitur trepidationem & metum, sola eius cogitatione finem ipsi accelerante. Iam omnium, quaecumque vnquam nequiter designauerat, animum subiens memoria territabat: Iam quantum cruciatum ipse subditis suis à se morte affectis, infixerat tantum sibi in vnica morte paratum cernebat. *Haec illum hora docuit, vitam nostram nihil nisi Comediam quandam esse* (quamvis quae ipse gesserat, potius cruenta cuiusdam Tragediae nomen mererentur) *nec quam diu, sed quam bene acta sit, referre: hoc didicit, quamvis magnum annorum numerum, postquam effluxit, instar vnicuius momenti, aut vnius diei nobis esse, ideoque bene vivendo huc esse contendendum, ut vnicuius dies sit nobis instar aevi integri.* In his angustijs constitutus, singulis horis in memoriam sibi reuocabat, exiguo illo, quod exegerat, vitae spacio, quantis malis populum suum affecisset. Ita tacta diuinitus conscientia, quum penitus intimos eius recessus excussisset, iam incipiens meditari salutem suam Princeps miserimus, statuit reuerti ad Ecclesiam, per

quam datur accessus ad cœlum, & in hanc sacram Arcam se recipere, ut à tam vasto hæresium dilu-
uio, quod orbem terrarum inundabat, immunis
esset. Conuocatis igitur Episcopis nonnullis, de
hac re consultationem instituit. *Est enim, ut malis
calamitatibusque pressi, plus consilij, sapientia & san-
ctitatis habeamus, quam fortunam prosperam expe-
rientes, cuius fauore velut inebriati, amissa iudicandi
facultate omnia nobis amica, nihil infestum opinamur:
prorsus quasi irreconciliabile bellum esset prosperitati
cum recto iudicio, & blandienti fortune cum
bona mente.* Deficientibus iam viribus, Henri-
cus in ipso agone receptui canens, consuluit E-
piscopos, qua ratione ad Ecclesiæ vnionem, quam
adeo crudeliter ruperat, redire posset. Illi quam-
uis quid factu opus esset, probe intelligerent,
tamen quid Henrico responderent hæsitabant.
nam cum, qui nihil non scelerum libere audebat,
libere alloqui nemo audebat. Versabantur ante
oculos complura exempla eorum, qui quum sen-
tentiam iussi à Rege dixissent, tamen neci eius-
dem mandato dati fuerant. Hic eos metus reprim-
ebat, ne pectoris sui sensa patefacerent aut verita-
tatem Adeoque vnus ex Episcopis respondit, *Regem
omnibus viris sapienterem esse, & diuino consilio Ec-
clesiæ Romanæ Primatum abdicasse.*

Ecce tibi in horum tergiversatione & adulatione
tormenta & gehennam eorum qui Principi-
bus placere vnice student: qui sane es nomine in-
felices censendi sunt, quod veritatem raro audi-
ant, ut quæ odium plerumque parere solet Nihil
est aulicis hominibus fucatus simulariusve
Principis sui fauorem vel Cœli ipsius iactura e-
merent. Quamquam Vintoniensis Episcopus fe-
orsim Regi suasisse dicitur, *ut conuocatis Regni Or-
dinibus, rem tanti ponderis, vnde Anglicani Regni
vel felicitas vel exitium dependeret, cum illis commu-
nicaret; id ipsi, tum ad nominis gloriam, tum ad tran-
quillitatem conscientie plurimum profuturum. Quod
si ad eam rem, vi morbis inualecente, spacium tem-
poris non daretur, saltem voluntatem ipsam & co-
natum minime inutilem futurum. Deo enim vel so-
lum cordis votum non minus gratum futurum, quam
si voto suscepto per omnia respondisset.* Sed non ita
firmas radices egit in Henrici animo hæc mo-
nitio, quin parasitorum superuenientium voces,
quamcumque illa ingenerauerat bonam volunta-
tem, iterum evelerent. Verebantur enim, ne
de bonis Ecclesiasticis, quæ ipsi inuaserant, con-
troversia illis moueretur, & ne ad reddendum,

quæ iniusto titulo possidebant, adigerentur.
Ad nihil igitur aliud valuit hæc Henrici cum
Episcopis de restituenda vnitate Ecclesiæ ora-
tio, quam ut vermem quendam in peruerso & cau-
teriato eius animo relinqueret, qui tum quidem
grauiter eum læsit, postmodum vero vsque adeo
excarnificauit, ut post tam multa patrata sce-
lera, voluntatem conciperet vnus opus bonum
faciendi: quod quidem opus pauperibus. in ma-
gnas angustias iam redactis, insignem commodi-
tatem attulit.

III. Vigesimo enim & primo die ante mortem,
iussit aperiri & purgari Ecclesiam Fratrum San-
cti Francisci, quæ ad eum vsque diem, pulsus Mo-
nachis, clausa remanserat: voluitque Missam in ea
celebrari, eamque parochialem fieri tertio Nonas
Ianuarij Ad quam solennitatem congregato vni-
uerso populo, freudentibus ac pudore suffusis
Lutheranis & Zuinglianis Hæreticis, Episco-
pus de Rochester, Regis Eleemosynarius, ad
continuanda Religionis Catholicæ pia exercitia
populum exhortatus, Regis pietatem ac munifi-
centiam collaudauit, qui in medio tantarum
confusionum in Regno suo, in quæ Ecclesiæ
honus nimium iam emarcuerat, eiusdem renas-
centis noua germina videre cuperet. Quæ res
tantum excitauit in multitudine gaudium, ut
vix à lachrymis sibi plerique temperare possent.
Pergens Episcopus literas protulit, quibus sua
Maestas in vsus pauperum perpetuos, præ-
dictam Ecclesiam Franciscanorum, iam Regis
auctoritate parochialem factam, vnâ cum Sancti
Bartholomæi hospitali eidem annexo, annuisque
censibus aureorum fere mille, duabusque alijs
parochialibus Ecclesijs, Sancti Nicolai & San-
cti Eduini, ciuitati Londinensi dono dabat;
ea conditione, ut omnes istæ tres Ecclesiæ, in
vnâ illam, quæ Monachorum erat, coalesce-
rent, eaque perpetuis deinde temporibus hac in-
scriptione notaretur: *Ecclesiæ Christi ab Henrico
octavo Angliæ Rege fundata.* Et hæc quidē quam-
uis nimis vilis & exigua admodum factio ef-
fet pro tot prius factis direptionibus, spem tamen
atque ea spectationem hominum superabat. Sem-
per enim ita crudeliter & barbare Regnum ad
ministrauerat, ut ne optari quidem ad extre-
mum exigua illa restitutio, nec tam placidus vitæ
exitus posse videretur. quamuis ne tunc quidem
à perpetrandis ijs, quæ minime ipsi licebant,
abstineret. Quibus ita constitutis, augefcente æ-
gritudine,